

PERSBERICHT

December 2013

Verslag aan het Vlaams Parlement

Aquacultuur in Vlaanderen

Het Rekenhof onderzoekt de aquacultuursector in Vlaanderen met als doel plausibele verklaringen aan te reiken voor de zwakke ontwikkeling van de sector. Zijn analyse van de problemen waarmee een kandidaat-ondernemer te maken krijgt, resulteerde in enkele aanbevelingen waarmee de Vlaamse overheid de ontwikkeling van aquacultuur zou kunnen faciliteren.

Inleiding

Aquacultuur is het kweken van vissen, schaaldieren en schelpen om ze te verkopen. Een duurzame aquacultuur kan een bijdrage leveren aan de oplossing van de overbevissing bij een stijgende bevolking. De aquacultuurproductie nam de laatste 10 jaar wereldwijd sterk toe, maar niet in Europa en al helemaal niet in België, waar de al beperkte productie verder verzwakt. Het Rekenhof ging na welke factoren een ontwikkeling van een Vlaamse aquacultuursector belemmeren.

Aquacultuur in Vlaanderen: sector en beleid

De Vlaamse aquacultuursector is zeer klein: er zijn nauwelijks bedrijven die vis of schaaldieren produceren voor menselijke consumptie. In 2011 (het recentste cijfer) bedroeg de Belgische productie maar 49 ton, hoewel het - volgens het *Operationeel programma in uitvoering van het Nationaal Strategisch Plan voor de Belgische visserijsector (2007-2013)* - de bedoeling was 3.000 ton te produceren tegen 2010 en 4.500 ton tegen 2015. Behoudens voor de vergunningen om te mogen kweken in de Noordzee, zijn in België de gewesten bevoegd. Concrete doelstellingen voor een Vlaamse aquacultuursector zijn er nochtans niet, net zo min als cijfers over het Vlaamse aandeel in de Belgische productie.

Aquacultuur wordt door de EU financieel ondersteund via het Europees Visserijfonds en door Vlaanderen via het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector. Tot nu toe zijn weinig projecten gesubsidieerd: er werden maar twee subsidieaanvragen ingediend voor investeringssteun aan bedrijven (die niet hebben geleid tot uitbetaling) en er werden vier projecten gesubsidieerd die zijn gericht op wetenschappelijk onderzoek.

Belemmerende factoren voor een Vlaamse aquacultuursector

Bij de ontwikkeling van zijn aquacultuur kampt Vlaanderen deels met problemen die zich ook in andere Europese landen stellen.

De kandidaat-ondernemer moet bereid zijn een groot financieel risico te nemen. Hij moet fors investeren, terwijl het risico op mislukking door ziekte of sterfte, zeker de eerste jaren, aanzienlijk is en de inkomsten zwaar onder druk kunnen komen door de internationale concurrentie die aan lagere kosten kan produceren. Hij moet zijn weg vinden in een complexe regelgeving op het vlak van ruimtelijke ordening, milieu, voedselveiligheid, enz. en de nodige vergunningen bekomen. Kennislacunes, o.m. doordat de sector zo klein is, zorgen ervoor dat de kweker afhankelijk blijft van derden voor nieuw kweekmateriaal of dat het productieproces risicovol verloopt (ziekte, sterfte) of kostenefficiënter zou kunnen (voederkost, energiekost, enz.). Ook het minder gunstig fysisch milieu voor aquacultuur, in het bijzonder het gebrek aan water van geschikte kwaliteit en de beperkte mogelijkheden voor maricultuur wegens een klein, drukbezet en fysisch minder gunstig zeegebied verhogen de complexiteit en prijs van de productie. Een aquacultuurbedrijf opstarten in Vlaanderen is dus geen gemakkelijke opgave. Wel kan een kandidaat-ondernemer rekenen op de hoogstaande knowhow en begeleiding van verschillende onderzoeksinstellingen en op financiële ondersteuning van Vlaanderen en Europa.

De voornaamste problemen waar een kandidaat-ondernemer mee te maken krijgt en waarop de Vlaamse overheid een invloed zou kunnen uitoefenen, zijn het gebrek aan ruimte en water, de complexiteit van het regelgevende kader, de kennislacunes en het financiële risico. Het Rekenhof formuleerde enkele aanbevelingen om de ontwikkeling van aquacultuur te faciliteren.

Reactie van de minister

De Vlaamse minister van Landbouw stemde in met de analyse en aanbevelingen van het Rekenhof.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Aquacultuur in Vlaanderen* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).